

Ministerstwo Finansów

**INFORMACJA O REALIZACJI
USTAWY O GRACH
HAZARDOWYCH W ROKU 2020**

Warszawa 2021 rok

SPIS TREŚCI

1. WSTĘP	5
2. STAN PRAWNY	6
3. CHARAKTERYSTYKA RYNKU GIER.....	8
3.1. GRY HAZARDOWE, NA KTÓRYCH URZĄDZANIE KONCESJI LUB ZEZWOLENIA UDZIELA MINISTER WŁAŚCIWY DO SPRAW FINANSÓW PUBLICZNYCH	8
3.2. ZEZWOLENIA UDZIELANE PRZEZ DYREKTORÓW IZB ADMINISTRACJI SKARBOWEJ I ZGŁOSZENIA DO NACZELNIKÓW URZĘDÓW CELNO-SKARBOWYCH.....	9
3.3. PODSTAWOWE WSKAŹNIKI CHARAKTERYZUJĄCE RYNEK GIER HAZARDOWYCH	11
3.3.1. LICZBA URZĄDZEŃ DO GIER EKSPLOATOWANYCH W KASYNACH GRY ORAZ SALONACH GIER NA AUTOMATACH.....	12
3.3.2. WYNIKI EKONOMICZNO-FINANSOWE PODMIOTÓW PROWADZĄCYCH DZIAŁALNOŚĆ W ZAKRESIE GIER HAZARDOWYCH	13
3.3.3. PRZYCHODY Z GIER HAZARDOWYCH WYKAZANE PRZEZ PODMIOTY PROWADZĄCE DZIAŁALNOŚĆ W TYM ZAKRESIE I ICH STRUKTURA W PODZIALE NA RODZAJE GIER W LATACH 2019 - 2020	13
4. WPŁYWY DO BUDŻETU PAŃSTWA	15
4.1. DOCHODY Z TYTUŁU PODATKU OD GIER	15
4.1.1. PODATEK OD GIER ZA LATA 2019 – 2020	16
4.1.2. STRUKTURA PODATKU OD GIER ZA LATA 2019 – 2020	17
4.2. ZALEGŁOŚCI PODATKOWE.....	18
4.3. WPŁYWY Z OPŁAT W ROKU 2020.....	19
4.4. DOPLATY	19
5. NADZÓR I KONTROLA DZIAŁALNOŚCI OKREŚLONEJ USTAWĄ O GRACH HAZARDOWYCH.....	21
5.1. ORGANY UPRAWNIONE DO WYKONYWANIA KONTROLI ORAZ FORMY KONTROLI	21
5.2. PRZEPROWADZONE KONTROLE I ICH WYNIKI W OBSZARZE LEGALNEGO RYNKU GIER HAZARDOWYCH	21

5.2.1	KONTROLE URZĄDZANIA GIER HAZARDOWYCH W ROKU 2020	21
5.2.2	LICZBA PRZEPROWADZONYCH KONTROLI URZĄDZANIA GIER ORAZ STWIERDZONYCH NIEPRAWIDŁOWOŚCI W PODMIOTACH POSIADAJĄCYCH KONCESJĘ/ZEZWOLENIA NA URZĄDZANIE GIER HAZARDOWYCH ORAZ W PODMIOTACH DOKONUJĄCYCH ZGŁOSZENIA TAKICH GIER, A TAKŻE GIER URZĄDZANYCH W RAMACH MONOPOLU PAŃSTWA	22
5.2.3	KONTROLE PRZEPROWADZONE PRZEZ ORGANY KAS W OBSZARZE PRODUKCJI I DYSTRYBUCJI AUTOMATÓW DO GIER.....	25
5.2.4	KONTROLE PODATKOWE I KONTROLE CELNO-SKARBOWE PRZEPROWADZONE PRZEZ ORGANY KAS W ZAKRESIE PODATKU	25
5.3	KONTROLE W OBSZARZE NIELEGALNEGO RYNKU GIER HAZARDOWYCH W STOSUNKU DO PODMIOTÓW URZĄDZAJĄCYCH I PROWADZĄCYCH GRY HAZARDOWE BEZ KONCESJI, ZEZWOLENIA LUB ZGŁOSZENIA.....	26
5.3.1	DZIAŁANIA ORGANÓW KAS W ZAKRESIE ZWALCZANIA URZĄDZANIA I PROWADZENIA GIER NA AUTOMATACH WBREW PRZEPISOM USTAWY O GRACH HAZARDOWYCH – POZA KASYNAMI GRY I SALONAMI GIER.....	28
5.4.	DZIAŁANIA ORGANÓW KAS W ZAKRESIE PRZECIWDZIAŁANIA NARUSZANIU PRZEPISÓW USTAWY O GRACH HAZARDOWYCH W SIECI INTERNET.....	29
5.4.1	NIELEGALNE GRY HAZARDOWE W SIECI INTERNET.....	29
5.4.2	REKLAMA I PROMOCJA GIER HAZARDOWYCH W SIECI INTERNET.....	29
5.5.	DZIAŁANIA W ZAKRESIE WSPÓŁPRACY ORGANÓW KAS MAJĄCE NA CELU PRZECIWDZIAŁANIE NARUSZANIA PRZEPISÓW W OBSZARZE GIER HAZARDOWYCH, W TYM W SIECI INTERNET.....	30
5.6.	PRZESTĘPSTWA SKARBOWE I WYKROCZENIA SKARBOWE PRZECIWKO ORGANIZACJI GIER HAZARDOWYCH	31
5.7.	STOSOWANIE SANKCJI ADMINISTRACYJNYCH ZA NARUSZENIE PRZEPISÓW USTAWY O GRACH HAZARDOWYCH	36

1. WSTĘP

Informacja o realizacji ustawy o grach hazardowych w roku 2020 stanowi realizację polecenia Rady Ministrów, nakładającego na ministra właściwego do spraw finansów publicznych obowiązek informowania Rady Ministrów, w cyklach rocznych, o stanie realizacji ustawy z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2094, z późn. zm.).

Celem niniejszego opracowania jest przedstawienie danych i informacji o sytuacji na rynku gier hazardowych w Polsce i działaniach państwa, zarówno legislacyjnych, kontrolnych, jak i związanych ze ściganiem przestępczości w obszarze nielegalnych gier hazardowych. Materiał zawiera również informacje o realizacji ww. ustawy w kontekście uzyskanych dochodów z tytułu podatku od gier i realizacji założeń budżetowych, analizę działań sektora rynku gier hazardowych na tle zmieniających się warunków gospodarczych, prawnych i społecznych.

2. STAN PRAWNY

Zasady funkcjonowania rynku gier hazardowych w Polsce w roku 2020 regulowała ustawa z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych (Dz. U. z 2020 r. poz. 2094, z późn. zm.), zwana dalej „ustawą o grach hazardowych”, oraz przepisy wykonawcze do tej ustawy.

W roku 2020 weszły w życie następujące przepisy regulujące obszar gier hazardowych lub odnoszące się do ustawy o grach hazardowych:

1. rozporządzenie Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego z dnia 22 września 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków uzyskiwania dofinansowania realizacji zadań z zakresu kultury, trybu składania wniosków oraz przekazywania środków z Funduszu Promocji Kultury (Dz. U. poz. 1652);
2. ustawa z dnia 23 stycznia 2020 r. o zmianie ustawy o działach administracji rządowej oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. poz. 284);
3. ustawa z dnia 14 lutego 2020 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z promocją prozdrowotnych wyborów konsumentów (Dz. U. poz. 1492, z późn. zm.).

Regulacje prawne w 2020 roku związane z pandemią COVID-19:

- 1) **od 14 marca 2020 roku** wprowadzono czasowe ograniczenie (całkowity zakaz) prowadzenia działalności polegającej na prowadzeniu kasyn gry, z wyłączeniem kasyn internetowych - rozporządzenie Ministra Zdrowia z 13 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu zagrożenia epidemicznego (Dz. U. poz. 433, z późn. zm.); zakaz został podtrzymany w Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 20 marca 2020 r. w sprawie ogłoszenia na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej stanu epidemii (Dz.U. poz. 491, z późn. zm.);
- 2) **z dniem 18 kwietnia 2020 r.** ustawą z dnia 16 kwietnia 2020 r. o szczególnych instrumentach wsparcia w związku z rozprzestrzenianiem się wirusa SARS-CoV-2 (Dz. U. z 2021 r. poz. 737, z późn. zm.) - w art. 15zzzzzg ust. 1 określono, że w przypadku gdy termin rozpoczęcia działalności w zakresie urządzania loterii promocyjnej lub loterii fantowej określony w zezwoleniu przypada na okres obowiązywania stanu zagrożenia epidemicznego albo stanu epidemii, termin ten nie rozpoczyna się, a rozpoczęty ulega zawieszeniu na ten okres;

- 3) **od 18 maja 2020 roku** działalność związana z prowadzeniem kasyn została dopuszczona, pod warunkiem zapewnienia, aby w lokalu, w którym jest prowadzona ta działalność, znajdowała się nie więcej niż 1 osoba na 10 m² powierzchni wydzielonej na miejsce, w którym prowadzi się gry, z wyłączeniem obsługi - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 16 maja 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 878, z późn. zm.);
- 4) **od dnia 2 grudnia do dnia 27 grudnia 2020 roku** w kasynach oraz obiektach działalności związanej z eksploatacją automatów do gier hazardowych na monety wprowadzone zostało ograniczenie w prowadzonej działalności - na 15 m² powierzchni dostępnej dla klientów, przy zachowaniu odległości 1,5 m, z wyłączeniem obsługi mogła znajdować się nie więcej niż 1 osoba - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 1 grudnia 2020 r. w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 2132);
- 5) **od dnia 29 grudnia do dnia 17 stycznia 2021 roku** ustanowiony został zakaz prowadzenia przez przedsiębiorców oraz przez inne podmioty działalności związanej z eksploatacją automatów do gier hazardowych na monety oraz kasyn, z wyłączeniem kasyn internetowych - rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 27 grudnia 2020 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie ustanowienia określonych ograniczeń, nakazów i zakazów w związku z wystąpieniem stanu epidemii (Dz. U. poz. 2353).

3. CHARAKTERYSTYKA RYNKU GIER

3.1. Gry hazardowe, na których urządzenie koncesji lub zezwolenia udziela minister właściwy do spraw finansów publicznych

Poniższa tabela obrazuje stan rynku gier hazardowych w ujęciu ilościowym, na koniec roku 2019 oraz 2020 w segmencie gier zarządzanych w kasynach gry, w punktach przyjmowania zakładów wzajemnych, w zakładach wzajemnych przez sieć Internet oraz w salonach gry bingo pieniężne.

Liczba ośrodków gier/punktów gier, na które zostały udzielone zezwolenia/koncesje oraz liczba obowiązujących zezwoleń/koncesji w latach 2019 - 2020

Wyszczególnienie	Liczba obowiązujących zezwoleń/koncesji		Liczba ośrodków gier/punktów gier objętych udzielonymi koncesjami/zezwoleńiami		Liczba wydanych zezwoleń/koncesji	
	na dzień 31.12.2019 r.	na dzień 31.12.2020 r.	na dzień 31.12.2019 r.	na dzień 31.12.2020 r.	2019 r.	2020 r.
Kasyna gry	51	51	51	51	6	1
Salony gry bingo pieniężne	0	0	0	0	0	0
Punkty przyjmowania zakładów wzajemnych (bukmacherstwo i totalizatory)	30	31	2423	2210	4	5
Zakłady wzajemne przez sieć Internet	18	19	X	X	5	2

Kasyna gry

W roku 2020 złożony został 1 wniosek o udzielenie koncesji na prowadzenie kasyna gry, co nastąpiło w konsekwencji opublikowania informacji o terminie wygaśnięcia 1 koncesji w województwie zachodniopomorskim, udzielonej w roku 2015.

Od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2020 roku minister właściwy do spraw finansów publicznych udzielił 1 koncesji na prowadzenie kasyna gry w wyniku rozstrzygnięcia przetargu na prowadzenie kasyna gry ogłoszonego w roku 2019.

Zakłady wzajemne

W roku 2020 wpłynęło 12 wniosków o udzielenie zezwolenia na urządzenie zakładów wzajemnych (w tym 8 wniosków o udzielenie zezwolenia na urządzenie ww. działalności za pośrednictwem sieci Internet).

Na dzień 1 stycznia roku 2020 obowiązywało 30 zezwoleń na urządzenie zakładów wzajemnych, obejmujących łącznie 2423 punkty przyjmowania zakładów wzajemnych. Na dzień 31 grudnia 2020 roku obowiązywało 31 zezwoleń na urządzenie ww. działalności, obejmujących łącznie 2210 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych.

W odniesieniu do już funkcjonujących stacjonarnych punktów przyjmowania zakładów wzajemnych, na zmniejszenie ich liczby w stosunku do roku 2019 miała wpływ rezygnacja podmiotów z prowadzenia takiej działalności w niektórych punktach przyjmowania zakładów, czego następstwem było cofnięcie udzielonych zezwoleń dotyczących tych punktów.

Na dzień 1 stycznia roku 2020 obowiązywało 18 zezwoleń na urządzenie zakładów wzajemnych za pośrednictwem sieci Internet. W roku 2020 minister właściwy do spraw finansów publicznych udzielił 2 zezwoleń na urządzenie zakładów wzajemnych za pośrednictwem sieci Internet, w tym 1 zezwolenie dotyczyło kontynuacji dotychczas prowadzonej działalności.

Na dzień 1 stycznia roku 2020 zezwolenia na urządzenie zakładów wzajemnych posiadało 18 podmiotów. Na dzień 31 grudnia roku 2020 przedmiotowe zezwolenia posiadało 20 podmiotów.

3.2. Zezwolenia udzielane przez dyrektorów izb administracji skarbowej i zgłoszenia do naczelników urzędów celno-skarbowych

Na podstawie ustawy o grach hazardowych obowiązkiem uzyskania zezwolenia właściwego dyrektora izby administracji skarbowej objęte było urządzenie:

- 1) loterii promocyjnych;
- 2) loterii audioteksowych;
- 3) loterii fantowych;
- 4) gry bingo fantowe.

W roku 2020 dyrektorzy izb administracji skarbowej łącznie:

1) udzielili:

- a) 339 zezwoleń na urządzenie loterii promocyjnych dla 91 podmiotów,
- b) 31 zezwoleń na urządzenie loterii audiotekowych dla 8 podmiotów,
- c) 2 zezwolenia na urządzenie loterii fantowej dla 2 podmiotów;

2) nie udzielili zezwoleń na gry bingo fantowe.

Porównując liczbę udzielonych zezwoleń w roku 2019 i 2020 odnotowano w zakresie:

- 1) loterii promocyjnych – spadek liczby udzielonych zezwoleń o 142 zezwolenia;
- 2) loterii audiotekowych – spadek liczby udzielonych zezwoleń o 5 zezwoleń;
- 3) loterii fantowych – liczba udzielonych zezwoleń na tym samym poziomie;
- 4) gry bingo fantowe – nie udzielono zezwoleń.

W roku 2020 naczelnicy urzędów celno-skarbowych przyjęli 454 zgłoszenia urządzania loterii fantowych, natomiast nie odnotowano zgłoszeń gry bingo fantowe.

Na podstawie art. 7 ust. 1a ustawy o grach hazardowych, organizacja loterii fantowych lub gier bingo fantowe, w których wartość puli wygranych nie przekraczała kwoty bazowej (dla roku 2020 było to 5 140, 74 zł) była możliwa po dokonaniu zgłoszenia.

Na podstawie art. 7 ust. 1b ustawy o grach hazardowych, loterie fantowe lub gry bingo fantowe, w których wartość puli wygranych przekraczała kwotę bazową oraz nie przekraczała piętnastokrotności tej kwoty - mogły po dokonaniu ich zgłoszenia urządzać organizacje pożytku publicznego.

Zgodnie z art. 6a ust. 1 pkt 2 ustawy o grach hazardowych, gra w pokera w formie turnieju gry w pokera poza kasynem gry przez podmiot nieposiadający koncesji na prowadzenie kasyna gry, może być urządzana na podstawie dokonania zgłoszenia organizacji takiego turnieju dyrektorowi izby administracji skarbowej właściwemu ze względu na miejsce urządzania turnieju gry w pokera, po spełnieniu warunków określonych w przepisach ustawy o grach hazardowych.

W roku 2020 dyrektorzy izb administracji skarbowej przyjęli 2 848 zgłoszeń organizacji gry w pokera. Dziewięć turniejów gry w pokera zorganizowano w kasynie gry natomiast 2 839 turniejów odbyło się poza kasynem gry. Zgłoszenia organizacji gry w pokera poza kasynami gry zostały przyjęte od 20 podmiotów.

W porównaniu do roku 2019 przyjęto o 857 mniej zgłoszeń organizacji gry w pokera poza kasynami gry, natomiast liczba podmiotów występujących o organizację turniejów gry w pokera poza kasynami gry zmniejszyła się o 29 podmiotów.

3.3. Podstawowe wskaźniki charakteryzujące rynek gier hazardowych

Prezentowane dane zostały opracowane na podstawie informacji dotyczących funkcjonowania podmiotów zarządzających i prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych, tj. danych z formularzy IGH¹, danych z systemu KRAG (Komputerowy Rejestr Automatów do Gier) oraz danych spółki Totalizator Sportowy Sp. z o.o.

Liczba podmiotów, ośrodków gier, punktów przyjmowania zakładów wzajemnych i zakładów wzajemnych urządzanych przez sieć Internet oraz liczba urządzanych gier liczbowych, loterii pieniężnych, liczba loterii audiotekstowych i promocyjnych w latach 2019 - 2020

Wyszczególnienie	Liczba podmiotów			Liczba urządzanych gier liczbowych, loterii pieniężnych, liczba loterii audiotekstowych i promocyjnych oraz liczba ośrodków gier i stacjonarnych punktów przyjmowania zakładów wzajemnych		
	2019	2020	Zmiana 2020/2019 (%)	2019	2020	Zmiana 2020/2019 (%)
Gry liczbowe (monopol)	1	1	0,0%	7	8	14,3%
Loterie pieniężne (monopol)	1	1	0,0%	93	101	8,6%
Kasyna gry	10*	9	- 10%	51	51	0,0%
Salony gier na automatach (monopol)	1	1	0,0%	201	522	159,7%
Zakłady wzajemne	18	20	11,1%	2 423	2 210	-8,8%
w punktach stacjonarnych	10	12	20%			
przez sieć Internet	18	19	5,6%			
Loterie audiotekstowe	11	8	-27,3%	36	31	-13,9%
Loterie promocyjne	150	91	-39,3%	481	339	-29,5%

*Dane prezentowane w tabeli dotyczą wszystkich podmiotów funkcjonujących w okresie sprawozdawczym, nawet jeśli ich działalność rozpoczęła się w trakcie okresu sprawozdawczego lub została zakończona przed upływem okresu sprawozdawczego, tj. przed końcem roku kalendarzowego.

¹ Informacja o funkcjonowaniu podmiotów - rozporządzenie Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 28 czerwca 2017 r. w sprawie przekazywania informacji dotyczących funkcjonowania podmiotów zarządzających i prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych (Dz. U. poz. 1304).

Z powyższego zestawienia wynika, że w roku 2020 w porównaniu do roku 2019 zwiększyła się liczba podmiotów zarządzających zakłady wzajemne (wzrost o 2 podmioty) natomiast zmniejszyła się liczba punktów przyjmowania zakładów wzajemnych o 213 punktów. W odniesieniu natomiast do loterii promocyjnych nastąpił zarówno spadek liczby podmiotów zarządzających te loterie o 59 podmiotów, jak i spadek liczby urządzanych loterii promocyjnych o 142 loterie.

W stosunku do roku 2019 liczba podmiotów prowadzących kasyna gry w roku 2020 spadła o 1 podmiot. W roku 2020 odnotowano dalszy zdecydowany wzrost w zakresie liczby salonów gier na automatach o 321 salonów (pierwsze salony powstały w II połowie 2018 roku).

W przypadku loterii audiotekstowych nastąpił spadek zarówno liczby podmiotów zarządzających loterie o 3 podmioty jak i liczby urządzanych loterii o 5 loterii.

Zgodnie z art. 5 ustawy o grach hazardowych prowadzenie działalności w zakresie gier liczbowych i loterii pieniężnych jest objęte monopolem państwa. Monopol państwa realizuje spółka Totalizator Sportowy Sp. z o.o. Liczba urządzanych loterii pieniężnych w stosunku do roku 2019 wzrosła o 8 loterii, odnotowano również wzrost w zakresie gier liczbowych o 1 grę.

3.3.1. Liczba urządzeń do gier eksploatowanych w kasynach gry oraz salonach gier na automatach

Liczbę urządzeń do gier eksploatowanych w kasynach gry oraz salonach gier na automatach w latach 2019 - 2020 przedstawia poniższa tabela.

Rodzaje urządzeń	Liczba urządzeń do gier (średnio w okresie)			
	W kasynach gry		W salonach gier na automatach	
	2019	2020	2019	2020
Stoły do gier cylindrycznych	174	176	X	X
Stoły do gry w karty	255	258		
Stoły do gry w kości	0	1		
Automaty do gier	2 866	2 926	794	2422

3.3.2. Wyniki ekonomiczno-finansowe podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych

Wyniki ekonomiczno-finansowe podmiotów prowadzących działalność w zakresie gier hazardowych w latach 2019 - 2020 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie	2019	2020	Zmiana 2020/2019 (%)
	(w tys. zł)		
Przychody z gier *	22 629 345	27 014 339	19,4 %
Wygrane uczestników gier *	17 510 919	21 988 110	25,6 %
Podatek od gier**	2 336 574	2 337 873	0,1 %
Dopłaty wynikające z art. 80 ustawy o grach hazardowych**	1 093 095	1 103 997	1 %

*Źródło: formularze IGH

**Źródło: dane budżetowe

Z powyższego zestawienia wynika, że w roku 2020, w porównaniu do roku 2019, nastąpił wzrost przychodów z gier hazardowych o 4 384 994 tys. zł, tj. 19,4 %, a także wzrost kwoty podatku należnego od gier o 1 299 tys. zł, tj. o 0,1 %.

Wygrane uczestników gier hazardowych w roku 2020 wyniosły 21 988 110 tys. zł i w stosunku do roku 2019 wzrosły o 4 477 191 tys. zł, tj. o 25,6 %. W roku 2019 kwota wygranych wyniosła 17 510 919 tys. zł.

Z kolei w roku 2020 w porównaniu do roku 2019, wysokość dopłat wzrosła o 10 902 tys. zł, tj. o 1 %.

3.3.3. Przychody z gier hazardowych wykazane przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie i ich struktura w podziale na rodzaje gier w latach 2019 - 2020

Przychody z gier hazardowych wykazane przez podmioty prowadzące działalność w tym zakresie i ich struktura w podziale na rodzaje gier w latach 2019 – 2020 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie		2019		2020		Zmiana przychodów
		Przychody	Struktura	Przychody	Struktura	2020/2019
		(w tys. zł)	(%)	(w tys. zł)	(%)	(%)
Monopol		9 912 536	43,8	15 367 762	56,9	55,0
	Gry liczbowe	3 801 761	16,8	3 828 071	14,2	0,7
	Loterie pieniężne	1 505 843	6,6	1 462 803	5,4	-2,9
	Salony gier na automatach	627 393	2,8	1 312 057	4,9	109,1

	Gry kasynowe (przez sieć Internet)	3 977 539	17,6	8 764 832	32,4	120,4
Kasyna gry		5 838 603	26	4 344 766	16,0	-25,6
Zakłady wzajemne		6 836 158	30	7 260 152	26,9	6,2
	w punktach naziemnych	1 394 759	6	1 065 679	3,9	-23,6
	przez sieć Internet	5 441 399	24	6 194 474	22,9	13,8
Loterie audioteksowe		42 048	0,2	41 658	0,2	-0,9
Razem		22 629 345	100,0 %	27 014 339	100 %	19,4 %

Źródło: formularze IGH, z wyjątkiem danych dla loterii audioteksowych, dla których źródłem były deklaracje podatkowe.

Z powyższego zestawienia wynika, że w roku 2020 w porównaniu do roku 2019, nastąpił wzrost ogólnej wartości przychodów (o 19,4 %). Największy wzrost odnotowano w ramach monopolu państwa w odniesieniu do salonów gier na automatach, tj. 109,1 % (zdecydowany dalszy przyrost liczby salonów gier na automatach w roku 2020).

W przypadku zakładów wzajemnych odnotowano wzrost przychodów o 423 994 tys. zł tj. o 6,2 %.

Spadek przychodów odnotowano natomiast w kasynach gry o 1 493 837 tys. zł, tj. o 25,6 % a także w przypadku loterii audioteksowych o 390 tys. zł, tj. 0,9 %.

4. WPŁYWY DO BUDŻETU PAŃSTWA

4.1. Dochody z tytułu podatku od gier

Dochody budżetu państwa z podatku od gier w roku 2020 prognozowane były w wysokości 2 300 000 tys. zł. Zrealizowano je w kwocie 2 337 873 tys. zł, co oznacza, że w stosunku do prognozy były wyższe o 37 873 tys. zł, tj. o 1,6 %. W porównaniu do roku 2019 wpływy te były wyższe o 1 299 tys. zł, tj. o 0,06 %.

Zakres i szczegółowość danych dotyczących dochodów budżetu państwa z tytułu podatku od gier wynika z rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie szczegółowej klasyfikacji dochodów, wydatków, przychodów i rozchodów oraz środków pochodzących ze źródeł zagranicznych (Dz. U. z 2014 r. poz. 1053, z późn. zm.).

Zgodnie z ww. regulacją dochody z podatku od gier wykazywane są w klasyfikacji budżetowej w dziale 756, rozdział 75614 - wpływy z gier.

Tym samym, dochody z podatku od gier z tytułu poszczególnych gier i zakładów wzajemnych nie są wykazywane w budżecie państwa jako odrębna pozycja.

Niemniej jednak możliwe jest, na podstawie składanych przez podatników formularzy, określenie wielkości deklarowanych poszczególnych kwot podatku z ww. tytułu.

4.1.1. Podatek od gier za lata 2019 – 2020

Kwoty podatku deklarowanego przez podatników dla poszczególnych rodzajów gier hazardowych w latach 2019 – 2020 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie		Podatek od gier (w tys. zł)		
		(należny - deklarowany przez podatników)		
		2019	2020	Zmiana 2020/2019
				(%)
Monopol		1 082 620	1 182 819	9,3 %
	Gry liczbowe	760 352	765 614	0,7 %
	Loterie pieniężne	225 874	219 420	-2,9 %
	Salony gier na automatach	16 701	34 324	105,5 %
	Gry kasynowe (przez sieć Internet)	79 693	163 462	105,1
Kasyna gry		457 570	319 520	-30,2 %
Zakłady wzajemne		823 866	873 999	6,1 %
	w punktach stacjonarnych	166 224	126 983	-23,6 %
	przez sieć Internet	657 642	747 016	13,6 %
Loterie audioteksowe		10 512	10 415	-0,9 %
Loterie fantowe		13	4	-67,1%
Razem		2 374 581	2 386 487	0,5 %

Szacunkowe kwoty należne (deklarowane przez podatników) z tytułu podatku od gier w roku 2020 wyniosły 2 386 487 tys. zł i były wyższe o 11 906 tys. zł, tj. o 0,5 % od kwot deklarowanych w roku 2019.

Największy wpływ na uzyskany podatek od gier w roku 2020 miała rosnąca dynamika w stosunku do roku 2019 kwot zadeklarowanych szczególnie w odniesieniu do salonów gier na automatach, tj. wzrost o 17 623 tys. zł czyli 105,1 %. W ramach monopolu państwa odnotowano wzrost ogólnej kwoty podatku od gier o 100 199 tys. zł, tj. o 9,3 %.

W kasynach gry odnotowano spadek podatku od gier o 138 050 tys. zł, tj. o 30,2 %.

W pozostałych segmentach gier dynamika podatku od gier przedstawia się następująco:

- zakłady wzajemne (w punktach stacjonarnych i przez sieć Internet) – ogólny wzrost o 50 133 tys. zł, tj. o 6,1 %,
- loterie audioteksowe – spadek o 97 tys. zł, tj. o 0,9 %,

- loterie fantowe – spadek o 9 tys. zł, tj. 67,1 %.

4.1.2. Struktura podatku od gier za lata 2019 – 2020

Strukturę podatku dla poszczególnych rodzajów gier hazardowych w latach 2019 – 2020 przedstawia poniższa tabela.

Wyszczególnienie		Struktura podatku od gier (%)	
		2019	2020
Monopol		45,6	49,6
	<i>Gry liczbowe</i>	32	32,1
	<i>Loterie pieniężne</i>	9,5	9,2
	<i>Salony gier na automatach do gier</i>	0,7	1,4
	<i>Gry kasynowe (przez sieć Internet)</i>	3,4	6,8
Kasyna gry		19,3	13,4
Zakłady wzajemne		34,7	36,6
	<i>w punktach stacjonarnych</i>	7,0	5,3
	<i>przez sieć Internet</i>	27,7	31,3
Loterie audiotekstowe		0,4	0,4
Loterie fantowe		0,001	0,000
Razem		100,0%	100%

Z analizy struktury zadeklarowanego w roku 2020 podatku od gier wynika, że w porównaniu do roku 2019 nastąpiło zwiększenie jego udziału w łącznych kwotach zadeklarowanego podatku od gier w segmencie zakładów wzajemnych o 1,9 pkt proc. (wzrost w zakładach wzajemnych przez sieć Internet o 3,6 pkt proc. i spadek w punktach stacjonarnych o 1,7 pkt proc.) oraz w działalności monopolisty o 4 pkt proc. - szczególnie w grach kasynowych (przez sieć Internet) o 3,4 pkt proc. oraz w salonach gier na automatach do gier o 0,7 pkt proc.

Spadek udziału w łącznych kwotach zadeklarowanego podatku od gier został odnotowany w kasynach gry o 5,9 pkt proc. oraz w loteriach pieniężnych o 0,3 pkt proc.

Z kolei w segmencie loterii audiotekstowych i loterii fantowych udział w łącznych kwotach zadeklarowanego podatku od gier pozostał na niezmiennym poziomie.

4.2. Zaległości podatkowe

Na dzień 31 grudnia roku 2020 w urzędach skarbowych i urzędach celno-skarbowych zostały wykazane zaległości podatkowe z tytułu podatku od gier w wysokości 73 279 tys. zł (w tym 53.992 tys. zł zaległości wymagalne i 19 288 tys. zł zaległości niewymagalne), co oznacza, że w porównaniu do stanu na dzień 31 grudnia 2019 roku wzrosły o 22 124 tys. zł, tj. o 43,2 %.

Stan zaległości z tytułu podatku od gier

(w tys. zł)		
Wyszczególnienie	Na dzień 31.12.2019	Na dzień 31.12.2020
Kwota zaległości	51 155	73 279

Wzrost zaległości z tytułu podatku od gier jest związany ze wzrostem o 2.836,2 tys. zł zaległości wymagalnych oraz z pojawieniem się w 2020 roku zaległości niewymagalnych w kwocie 19.287,6 tys. zł. Na wzrost zaległości wymagalnych wpłynęły nowe zaległości 6 podmiotów, które na koniec 2019 roku nie posiadały niezapłaconych zobowiązań podatkowych w tym podatku. Natomiast zaległości niewymagalne są to należności płatne w ratach lub mające odroczony termin płatności.

Zgodnie z art. 63 ustawy o grach hazardowych, w celu zabezpieczenia zobowiązań podatkowych w podatku od gier podmiot organizujący gry zobowiązany był złożyć zabezpieczenie finansowe w wysokości:

1. 1 200 000 zł – w przypadku prowadzenia kasyna gry;
2. 600 000 zł – w przypadku prowadzenia salonu gry bingo pieniężne;
3. 40 000 zł – w przypadku prowadzenia punktu przyjmowania zakładów wzajemnych;
4. 480 000 zł – w przypadku urządzania zakładów wzajemnych przez sieć Internet.

W sytuacji gdy określona lub zadeklarowana kwota podatku od gier nie została zapłacona w terminie, należność ta podlegała zaspokojeniu ze złożonego zabezpieczenia.

Na dzień 31 grudnia 2020 roku liczba tytułów wykonawczych do załatwienia z tytułu podatku od gier wynosiła 166, załatwione zostały 74 tytuły wykonawcze. Kwota zaległości objęta tytułami wykonawczymi na dzień 31 grudnia 2020 roku wynosiła 4 646 tys. zł, z tego wyegzekwowano zaległości podatkowe w kwocie 115,6 tys. zł.

4.3. Wpływy z opłat w roku 2020

Podmioty zarządzające gry hazardowe, zgodnie z ustawą o grach hazardowych, uiszczają opłatę:

1) na rachunek bankowy Ministerstwa Finansów:

- a) za udzielenie koncesji oraz udzielenie zezwoleń, za zmianę koncesji lub zezwolenia, o których mowa w art. 68 ust. 1 pkt 1 i 4 ustawy o grach hazardowych – wpłynęło 4 584,3 tys. zł,
- b) za rozpatrzenie wniosku o rozstrzygnięcie charakteru gier, o którym mowa w art. 2 ust. 6 ustawy o grach hazardowych – wpłynęło 31,4 tys. zł;

2) na rachunek bankowy Urzędu Skarbowego w Nowym Targu:

- a) za wydanie zezwolenia na loterie promocyjne, loterie fantowe, loterie audioteksowe, gry bingo – wpłynęło 23 970 tys. zł,
- b) za rejestrację automatu do gier – wpłynęło 5 600,3 tys. zł,
- c) za rejestrację urządzenia losującego – wpłynęło 74,5 tys. zł,
- d) za rejestrację urządzenia do gier – wpłynęło 69,4 tys. zł.

W sumie na rachunek Ministerstwa Finansów z tytułu ww. opłat w roku 2020 – wpłynęło 4 615,7 tys. zł, natomiast na rachunek Urzędu Skarbowego w Nowym Targu – wpłynęło 29 714,2 tys. zł. **Łącznie z tytułu ww. opłat wpłynęła kwota 34 329,9 tys. zł.**

4.4. Dopłaty

Na podstawie art. 80 ust. 1 ustawy o grach hazardowych, w grach objętych monopolem państwa ustanowione zostały dopłaty w wysokości:

- 1) 25 % stawki, ceny losu lub innego dowodu udziału w grze – w grach liczbowych;
- 2) 10 % stawki, ceny losu lub innego dowodu udziału w grze – w loteriach pieniężnych i grze telebingo.

Zgodnie z ustawą o grach hazardowych dopłaty są przekazywane w:

- 1) 75 % na Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury fizycznej;
- 2) 20 % na Fundusz Promocji Kultury, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw kultury i ochrony dziedzictwa narodowego;

- 3) 1 % na Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych, którego dysponentem jest minister właściwy do spraw zdrowia;
- 4) 4 % na Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego, którego dysponentem jest Przewodniczący Komitetu do spraw Pożytku Publicznego.

Kwoty przekazane w roku 2020 na poszczególne fundusze z tytułu dopłat

Wyszczególnienie	Kwota (w tys. zł)		
	2019	2020	Różnica 2020 - 2019
Fundusz Rozwoju Kultury Fizycznej	819 999	827 307	7 308
Fundusz Promocji Kultury	218 666	220 615	1 949
Fundusz Rozwiązywania Problemów Hazardowych	10 886	10 952	66
Fundusz Wspierania Rozwoju Społeczeństwa Obywatelskiego	43 544	45 123	1 579
RAZEM	1 093 095	1 103 997	10 902

Źródło: dane budżetowe

W roku 2020, w porównaniu do roku 2019, wysokość dopłat wzrosła o 10 902 tys. zł, tj. o 1 %.

5. NADZÓR I KONTROLA DZIAŁALNOŚCI OKREŚLONEJ USTAWĄ O GRACH HAZARDOWYCH

5.1 Organy uprawnione do wykonywania kontroli oraz formy kontroli

Podstawę prowadzenia kontroli rynku gier hazardowych stanowi ustawa z dnia 16 listopada 2016 r. o Krajowej Administracji Skarbowej (Dz. U. z 2021 r. poz. 422, z późn.zm.). Do zadań Krajowej Administracji Skarbowej (zwanej dalej „KAS”) należy wykonywanie kontroli celno-skarbowych w obszarze gier hazardowych oraz rozpoznawanie, wykrywanie, zapobieganie i zwalczanie przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych przeciwko organizacji gier hazardowych oraz ściganie ich sprawców. Do zadań KAS należy również prowadzenie kontroli podatkowych podatku od gier oraz dopłat.

Organami uprawnionymi do wykonywania przedmiotowych zadań w roku 2020 byli naczelnicy urzędów celno-skarbowych, a w zakresie podatku od gier i dopłat również naczelnicy urzędów skarbowych.

Kontrola celno-skarbowa obszaru gier hazardowych obejmuje:

- 1) przestrzeganie przepisów regulujących urządzenie i prowadzenie gier hazardowych, o których mowa w ustawie z dnia 19 listopada 2009 r. o grach hazardowych, a także zgodność tej działalności ze zgłoszeniem, udzieloną koncesją lub zezwoleniem oraz zatwierdzonym regulaminem;
- 2) wywiązywanie się podmiotów z obowiązków w zakresie podatku od gier oraz dopłat;
- 3) przestrzeganie przepisów w zakresie posiadania automatów do gier hazardowych;
- 4) produkcję i obrót automatami do gier hazardowych.

5.2 Przeprowadzone kontrole i ich wyniki w obszarze legalnego rynku gier hazardowych

5.2.1 Kontrole urządzania gier hazardowych w roku 2020

Ogółem w roku 2020 organy KAS przeprowadziły 689 kontroli urządzania gier hazardowych, tj. o 300 kontroli mniej niż w roku 2019. W wyniku 78 kontroli urządzania gier hazardowych z 689 wytypowanych i przeprowadzonych w roku 2020 przez organy KAS, ujawniono różnego rodzaju nieprawidłowości, co w rezultacie wskazuje, że skuteczność tego rodzaju kontroli

wyniosła 10 %. Prowadzone kontrole związane były z pojawiającymi się sygnałami o potencjalnym ryzyku naruszenia przepisów, jak również urządzeniem gier na automatach w salonach gier na automatach, w związku z sukcesywnym otwieraniem nowych ośrodków gier (na koniec 2019 roku funkcjonowało ponad 200 salonów gier, natomiast na koniec 2020 roku ponad 500 salonów gier).

5.2.2 Liczba przeprowadzonych kontroli urządzania gier oraz stwierdzonych nieprawidłowości w podmiotach posiadających koncesję/zezwoleń na urządzenie gier hazardowych oraz w podmiotach dokonujących zgłoszenia takich gier, a także gier urządzanych w ramach monopolu państwa

Liczbę przeprowadzonych przez organy KAS kontroli urządzania poszczególnych rodzajów gier w obszarach legalnego rynku gier hazardowych przedstawia poniższa tabela.

Rodzaje gier hazardowych	Liczba przeprowadzonych kontroli		Liczba kontroli w trakcie których stwierdzono nieprawidłowości	
	2019	2020	2019	2020
Gry na automatach w salonach gier	124	162	0	14
Gry w kasynach gry	67	56	2	4
Zakłady wzajemne	479	259	46	9
Gry liczbowe (kolektury)	45	55	1	2
Loterie (fantowe, promocyjne, audioteksowe)	185	63	44	19
Loterie pieniężne	44	48	1	7
Gra w pokera (turniej)	42	19	5	2
Gry urządzone z wykorzystaniem sieci Internet	3	27	0	21
OGÓŁEM	989	689	99	78

Salony gier na automatach do gier

W roku 2020 przeprowadzono 162 kontrole w salonach gier na automatach.

W wyniku 14 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły m.in.:

- braku zgłoszeń o zdarzeniach dotyczących automatów do gier,
- naruszenia postanowień regulaminu odpowiedzialnej gry,

- braku potwierdzenia przez uczestnika gry faktu zapoznania się z regulaminem gry na automatach oraz regulaminem odpowiedzialnej gry,
- braku określonych limitów czasu spędzonego w grze,
- braku informacji o zakazie wstępu oraz uczestnictwa w grach osób, które nie ukończyły 18 roku życia,
- braku wpisów o awariach w książkach eksploatacji automatów,
- posiadania niezarejestrowanych automatów w salonie,
- nieaktualnego wykazu osób odpowiedzialnych,
- oznakowania automatu w nietrwały sposób,
- błędów we wpisach do księgi eksploatacji automatów do gier,
- braku sporządzonych zestawień o wystawionych zaświadczeniach o uzyskanej wygranej.

Kasyna gry

W roku 2020 przeprowadzono 56 kontroli w kasynach gier.

W wyniku 4 kontroli stwierdzono nieprawidłowości, które dotyczyły m.in.:

- niepobrania i nieodprowadzenia do urzędu skarbowego podatku z tytułu wygranych powyżej 2280 zł,
- braku powiadomienia o wyłączeniu automatów,
- nieprawidłowego rozliczenia deklaracji POG-5,
- nieprawidłowego wpisu w rejestrze gości.

Zakłady wzajemne - punkty przyjmowania zakładów wzajemnych

Na koniec roku 2020 funkcjonowało 2.310 punktów przyjmowania zakładów wzajemnych.

W wyniku 259 kontroli przeprowadzonych przez organy KAS, nieprawidłowości ujawniono w 9 przypadkach. Nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- nieprawidłowego nadzoru nad punktami przyjmowania zakładów wzajemnych (brak pracownika na stanowisku pracy),
- powierzenia innemu podmiotowi (umowa zlecenie) wykonywania, z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych, czynności związanych z urządzaniem zakładów wzajemnych,
- braku trwale wydzielonego miejsca przyjmowania zakładów wzajemnych,

- ujawnienia w punkcie przyjmowania zakładów wzajemnych nielegalnego urządzenia do gier na automatach,
- nierzetelnym prowadzeniu dokumentacji,
- niedołączeniu anulowanego zaświadczenia o uzyskanej wygranej do ewidencji zaświadczeń.

Loterie promocyjne i audioteksowe

W roku 2020 przeprowadzono 26 kontroli urządzania loterii promocyjnych i audioteksowych. W 12 przypadkach stwierdzono różnego rodzaju nieprawidłowości, które w szczególności dotyczyły:

- urządzania loterii bez zezwolenia,
- zaniżania zadeklarowanego podatku od gier.

Loterie fantowe

W roku 2020 przeprowadzono 37 kontroli loterii fantowych. Wyniki 7 kontroli wykazały różnego rodzaju nieprawidłowości.

Nieprawidłowości dotyczyły m.in.:

- braku zgłoszenia niszczenia losów,
- niezgłoszenia zmian do regulaminu,
- braku zaświadczeń o uzyskanej wygranej,
- braku ewidencji wypłaconych wygranych, których wartość wynosi co najmniej 2 280 zł.

Gry liczbowe

W roku 2020 przeprowadzono 55 kontroli urządzania gier liczbowych. W trakcie 2 kontroli ujawniono nieprawidłowość, która dotyczyła braku informacji o zakazie uczestnictwa w grze osób poniżej 18 roku życia.

Loterie pieniężne

W roku 2020 przeprowadzono 48 kontroli loterii pieniężnych. W wyniku 7 kontroli stwierdzono nieprawidłowość, która dotyczyła braku informacji o zakazie uczestnictwa w grze osób poniżej 18 roku życia.

Gra w pokera rozgrywana w formie turnieju

W roku 2020 przeprowadzono 19 kontroli urządzania pokera rozgrywanego w formie turniejów gry w pokera. W trakcie 2 kontroli ujawniono nieprawidłowości, które dotyczyły m.in.:

- naruszenie regulaminu – brak możliwości zweryfikowania danych osobowych odnoszących się do nicków znajdujących się na liście.

5.2.3 Kontrole przeprowadzone przez organy KAS w obszarze produkcji i dystrybucji automatów do gier

W roku 2020 organy KAS przeprowadziły 27 kontroli w podmiotach, o których mowa w art. 15j ust. 3 ustawy o grach hazardowych, tj. podmiotach prowadzących działalność w zakresie produkcji i dystrybucji automatów do gier. W przypadku 10 kontroli ujawniono różnego rodzaju nieprawidłowości, które dotyczyły m.in.:

- braku ewidencji automatów w magazynie poddanym kontroli,
- lokalizacji automatów niezgodnych z dokumentacją,
- sprzedaży automatów osobom fizycznym nieuprawnionym do posiadania automatów do gier hazardowych,
- nierzetelnego prowadzenia ewidencji produkowanych lub magazynowanych automatów,
- braku dostępności ewidencji w miejscu magazynowania automatów do gier,
- niedopełnienia obowiązku przesłania naczelnikowi urzędu celno-skarbowego miesięcznych informacji o obrocie automatami,
- braku w magazynie automatu ujętego w ewidencji,
- braku dopełnienia obowiązku zamknięcia ewidencji automatów do gier,
- niezłożenia informacji o wyprowadzeniu automatu z magazynu właściwemu naczelnikowi urzędu celno-skarbowego,
- braku automatów w magazynie,
- wykazywanie w miesięcznych zgłoszeniach informacji niezgodnych ze stanem faktycznym,
- nieprawidłowości w zakresie oznaczeń automatów do gier i wpisów do ewidencji automatów.

5.2.4 Kontrole podatkowe i kontrole celno-skarbowe przeprowadzone przez organy KAS w zakresie podatku

W roku 2020 przeprowadzono 1 kontrolę podatkową oraz 39 kontroli celno-skarbowych w zakresie podatku od gier.

W wyniku kontroli podatkowej nie stwierdzono nieprawidłowości.

W wyniku 2 kontroli celno-skarbowych stwierdzono szacunkowe uszczuplenia w wysokości 1 102 364 zł.

5.3 Kontrole w obszarze nielegalnego rynku gier hazardowych w stosunku do podmiotów urządzających i prowadzących gry hazardowe bez koncesji, zezwolenia lub zgłoszenia

W roku 2020 organy KAS kontynuowały działania mające na celu zwalczanie przestępstw skarbowych polegających na nielegalnym urządzaniu gier hazardowych.

W wyniku przeprowadzonych działań kontrolnych, organy KAS ujawniły następujące nieprawidłowości:

- urządzanie 9 loterii promocyjnych bez wymaganego zezwolenia,
- urządzanie 4 loterii fantowych bez wymaganego zgłoszenia.

W roku 2020 organy KAS prowadziły intensywne działania w zakresie urządzania gier na automatach wbrew przepisom ustawy o grach hazardowych oraz nieuprawnionego posiadania automatów do gier hazardowych. Efektem działań było zajęcie 6 570 takich automatów.

Działania prowadzone w obszarze nielegalnego urządzania gier na automatach obejmowały m.in. urządzanie nielegalnych gier z wykorzystaniem mediów elektronicznych oraz urządzanie gier na tradycyjnych (klasycznych) automatach. Działania, prowadzone również we współpracy z Policją, skierowane były na ujawnianie urządzania nielegalnych gier na automatach bądź ich nieuprawnionego posiadania.

Liczbę urządzeń zatrzymanych do postępowań w sprawach karnych skarbowych przedstawia poniższa tabela.

Rodzaj urządzeń	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Tradycyjne automaty	4.297	13.864	29.855	24.699	24.503	7.948	9.429	5. 549
Automaty na których urządzano gry z wykorzystaniem mediów elektronicznych	1.649	393	393	1.532	3.132	3.008	2.735	1. 021
RAZEM	5.946	14.257	30.248	26.231	27.635	10.956	12.164	6. 570

Jednym z obszarów nielegalnego urządzania gier na automatach było urządzanie nielegalnych gier z wykorzystaniem mediów elektronicznych. W trakcie kontroli miejsc, w których

nielegalnie urządzone były wspomniane gry, organy KAS w roku 2020 zabezpieczyły 1 021 takich automatów. Urządzenia te, z wykorzystaniem łączu sieci Internet, umożliwiały graczom rozgrywanie gier na automatach w rozumieniu ustawy o grach hazardowych, analogicznie jak na tradycyjnych automatach do gier. W przypadku gier urządzanych na tych automatach, opłata za grę dokonywana była w lokalu, w którym znajdował się automat, poprzez czytnik banknotów lub wrzutnik monet w samym urządzeniu lub u osoby obsługującej lokal. Obsługa realizowała też wypłaty nagród za wygrane na urządzeniu punkty. Coraz częściej w lokalach ujawniane są również zwykłe monitory komputerowe, na których grafiki z grami hazardowymi udostępniane są poprzez strony internetowe, a zasilenie punktami do gier (po przekazaniu gotówki do rąk osoby z obsługi) odbywa się poprzez dodanie punktów na innym komputerze.

Kolejnym obszarem nielegalnego urządzania gier na automatach, było urządzanie takich gier z wykorzystaniem tradycyjnych (klasycznych) automatów do gier, na których możliwa była gra o wygrane pieniężne lub rzeczowe. Wypłata wygranych realizowana była przez sam automat bądź poza urządzeniem np. przez obsługę lokalu, barmana. Ponadto urządzający i prowadzący gry hazardowe na takich urządzeniach, dla upozorowania legalności ich działania, zamieszczali na urządzeniu informacje, że urządzenie służy wyłącznie do zabawy i nie realizuje wygranych, jak również instalowane były w urządzeniach inne elementy mające pozorować legalność ich działania, np. ogranicznik czasowy, elementy zręcznościowe czy element wiedzy. W trakcie kontroli miejsc, w których nielegalnie urządzone były gry na automatach do gier, organy KAS w roku 2020 zabezpieczyły 5 549 takich automatów do gier.

Niezależnie od powyższego, w wyniku przeprowadzonych działań w roku 2020 podjęto prawie 8 946 czynności, mających na celu weryfikację miejsc, w których istniało prawdopodobieństwo ich występowania.

W odniesieniu do liczby zatrzymywanych automatów do gier, jak i samych działań przeprowadzonych przez organy KAS, w odniesieniu do roku poprzedniego, nastąpił ich spadek, który spowodowany był wynikiem utrudnień w prowadzeniu przez KAS działań związanych z trwającą sytuacją pandemiczną (Covid-19) i wynikających z niej ograniczeń.

5.3.1 Działania organów KAS w zakresie zwalczania urządzania i prowadzenia gier na automatach wbrew przepisom ustawy o grach hazardowych – poza kasynami gry i salonami gier

Największe ryzyko powstania nieprawidłowości identyfikowano w obszarze urządzania gier na automatach (tradycyjnych oraz wykorzystujących media elektroniczne). Organy KAS prowadziły szeroko zakrojone działania ukierunkowane na eliminowanie nieprawidłowości, w tym przez intensyfikowanie działań kontrolnych w miejscach o wysokim stopniu prawdopodobieństwa występowania nieprawidłowości. Dodatkowo, organy KAS pozyskiwały informacje o lokalizacjach miejsc urządzania nielegalnych gier na automatach, z których 22 % pochodziło z „donosów” oraz ze skrzynki powiadomKAS@mf.gov.pl, a także Krajowego Telefonu Interwencyjnego KAS 800 060 000 – czynnego całodobowo, jednolitego na terenie całego kraju, 8 % od Policji i innych służb, zaś pozostały 1 % to informacje zaklasyfikowane jako inne, uzyskane np. z placówek oświatowych, jednostek samorządu terytorialnego itp., 69 % informacji stanowiły informacje własne.

KAS kontynuowała również współpracę z Komendantem Głównym Policji w zakresie współdziałania komend wojewódzkich/stołecznej, powiatowych, miejskich i rejonowych w zakresie identyfikacji miejsc, w których jest prowadzona nielegalna działalność z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych, w tym przeprowadzania wspólnych działań.

W roku 2020 nadal podejmowano działania w zakresie zwalczania urządzania gier na automatach z naruszeniem przepisów ustawy o grach hazardowych, m.in. przez:

- weryfikację informacji otrzymanych ze źródeł zewnętrznych w zakresie miejsc nielegalnego urządzania gier na automatach oraz ich nieuprawnionego posiadania przez faktyczne sprawdzanie miejsc, w których zachodzi podejrzenie wystąpienia nieprawidłowości,
- bieżące monitorowanie na obszarze kraju występujących zagrożeń, identyfikację ryzyk, jak też opracowanie metod przeciwdziałania w związku ze zdiagnozowaniem nowych zjawisk stanowiących próbę „obchodzenia” przepisów ustawy o grach hazardowych, przez wprowadzenie na rynek automatów do gier służących do urządzania gier hazardowych pod pozorem wykonywania innej działalności, np. związanej z obrotem kryptowalutą.

5.4. Działania organów KAS w zakresie przeciwdziałania naruszaniu przepisów ustawy o grach hazardowych w sieci Internet

Rozwój technologiczny umożliwiający wszechstronne wykorzystanie sieci Internet, dostępnej dla każdego i w każdym praktycznie miejscu, wywołuje także zmiany w strukturze gier hazardowych. Zmiany te, polegają na przenoszeniu do sieci i podejmowaniu działalności w zakresie urządzania gier hazardowych w sieci Internet. Sieć Internet, jak również nowe technologie komunikacji są niejednokrotnie narzędziem wykorzystywanym do prowadzenia nielegalnej działalności, poprzez możliwości, które oferują, tj. urządzenie gier hazardowych w sieci, ich reklamę i promocję oraz informowanie o sponsorowaniu wbrew przepisom ustawy o grach hazardowych a także uczestnictwo w nielegalnych grach.

5.4.1 Nielegalne gry hazardowe w sieci Internet

W związku z realizacją zadań związanych ze zwalczaniem „szarej strefy” w obszarze gier hazardowych w sieci Internet w 2020 roku organy KAS prowadziły wzmożony monitoring sieci Internet z uwagi na wprowadzony stan epidemiczny (COVID-19), w konsekwencji którego zwiększyła się skala korzystania społeczeństwa z rozrywek udostępnianych w sieci. W wyniku zintensyfikowanych działań, mających na celu głównie ochronę społeczeństwa, w szczególności małoletnich, przed negatywnymi skutkami hazardu, w 2020 roku zostało zidentyfikowanych i wpisanych do Rejestru domen służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą o grach hazardowych (<https://hazard.gov.pl>), 4 409 nazw domen internetowych wykorzystywanych do nielegalnego urządzania gier hazardowych kierowanych do usługobiorców na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej. W rezultacie na koniec 2020 roku liczba wpisanych do Rejestru nazw domen, a w konsekwencji zablokowanych nielegalnych stron internetowych, wyniosła 12 870.

5.4.2 Reklama i promocja gier hazardowych w sieci Internet

Działania z zakresu przeciwdziałania zakazanej reklamie i promocji gier oraz informowania o sponsorowaniu w sieci Internet, organy KAS realizowały z uwzględnieniem postanowień dyrektywy 2000/31/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 8 czerwca 2000 r. w sprawie *niektórych aspektów prawnych usług społeczeństwa informacyjnego, w szczególności handlu elektronicznego w ramach rynku wewnętrznego* (Dz. Urz. UE L 178 z 17.07.2000, str.1) oraz dyrektywy 2006/123/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 12 grudnia 2006 r. *dotyczącej usług na rynku wewnętrznym* (Dz. Urz. UE L 376 z 27.12.2006, str. 36). W obowiązującym w roku 2020 stanie prawnym, działania dotyczące omawianego obszaru

realizowane były w oparciu o ustawę z dnia 18 lipca 2002 r. o świadczeniu usług drogą elektroniczną (Dz. U. z 2020 r. poz. 344), która implementowała, co do zasady, postanowienia dyrektywy o handlu elektronicznym, a także na podstawie ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2021 r. poz. 408, z późn. zm.).

W roku 2020 w wyniku systematycznego przeglądu przez organy KAS sieci Internet w zakresie zamieszczania niedozwolonej reklamy i promocji gier hazardowych, m.in. na serwerach zarządzanych przez krajowych hostingodawców (podmiotów udostępniających miejsca na swoich serwerach w celu umieszczania na nich danych przez usługobiorcę) zidentyfikowano 15 domen, na których występowały niedozwolone treści, w przypadku których usługę hostingu danej strony internetowej świadczyły polskie podmioty. Hostingodawcy usunęli/zablokowali dostęp do zabronionych treści znajdujących się na 10 domenach.

5.5. Działania w zakresie współpracy organów KAS mające na celu przeciwdziałanie naruszania przepisów w obszarze gier hazardowych, w tym w sieci Internet

W ramach przeciwdziałania przestępczości w obszarze gier hazardowych, w tym w sieci Internet, organy KAS w ramach współpracy z podmiotami zewnętrznymi oraz innymi organami, podejmowały m.in. następujące działania:

- kontynuacja współpracy z kilkudziesięcioma hostingodawcami, co usprawniło komunikację oraz efektywność realizowanych zadań,
- współpraca z władzami samorządowymi, w ramach której, w przypadkach ujawnień w lokalach wynajmowanych od instytucji samorządowych nielegalnego urządzania gier na automatach do gier bądź ich nieuprawnionego posiadania, przesyłano informacje do właściwego organu o prowadzeniu w lokalu działalności naruszającej przepisy ustawy o grach hazardowych,
- kontynuacja współpracy pomiędzy organami nadzoru budowlanego i KAS w zakresie współdziałania przy identyfikacji miejsc, w których jest prowadzona działalność z naruszeniem przepisów ustawy z 7 lipca 1994 r. - Prawo budowlane (Dz. U. z 2020 r. poz. 1333, z późn. zm.) lub ustawy o grach hazardowych,
- kontynuacja współpracy ze spółką Totalizator Sportowy Sp. z o.o. w sprawie współdziałania w zakresie wymiany informacji o naruszeniach przepisów ustawy o grach hazardowych.

5.6. Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych

Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych zostały określone w Tytule I, Dziale II, Rozdziale 9 - ustawy z dnia 10 września 1999 r. - Kodeks karny skarbowy (Dz. U. z 2021 r. poz. 408, z późn. zm.). Organami uprawnionymi do prowadzenia postępowań w tych sprawach są naczelnicy urzędów celno-skarbowych, jako finansowe organy postępowania przygotowawczego i jednocześnie organy KAS.

Liczbę postępowań w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych, prowadzonych przez naczelników urzędów celno-skarbowych w roku 2020 w ujęciu porównawczym do roku 2019 przedstawia poniższa tabela.

Przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe w zakresie:	Liczba postępowań przygotowawczych		Liczba postępowań mandatowych	
	2019 r.	2020 r.	2019 r.	2020 r.
gier na automatach oraz zakładów wzajemnych	7065	3833	15	3
loterii fantowych, gier bingo fantowe, loterii promocyjnych oraz loterii audiotekstowych	45	25	1	1
reklamy i promocji gier hazardowych oraz informowania o sponsorowaniu	54	49	0	0
pozostałych naruszeń przepisów regulujących organizowanie gier hazardowych	37	51	0	0
Ogółem	7201	3958	16	4
Łączna kwota kar grzywn w zakończonych postępowaniach /w zł/	25 138 144	15 311 114	20 050	1 300

W roku 2020 sądy orzekły kary grzywny wobec 1104 sprawców przestępstw skarbowych i wykroczeń skarbowych przeciwko organizacji gier hazardowych na łączną kwotę 15 311 114 zł, co w porównaniu do roku 2019 stanowi spadek łącznej kwoty orzeczonych kar grzywn o 39,09 %. Z kolei w sprawach zakończonych w drodze mandatu karnego za wykroczenie skarbowe nałożono na sprawców kary grzywny w 4 sprawach na łączną kwotę 1 300 zł, co stanowi spadek łącznej kwoty nałożonych kar grzywn o 93,52 % w stosunku do roku 2019.

W sprawach dotyczących loterii fantowych, gier bingo fantowe, loterii promocyjnych oraz loterii audiotekstowych nastąpił w roku 2020 spadek liczby tych spraw o 44,44 % w stosunku do roku 2019.

Organy KAS w roku 2020 prowadziły łącznie 28 postępowań karnych skarbowych wobec uczestników nielegalnych gier hazardowych w sieci Internet. W 22 sprawach przedstawiono zarzuty podejrzanym o udział w nielegalnych grach hazardowych w sieci Internet. Sądy wydały 4 wyroki skazujące na łączną kwotę kar grzywny 6 200 zł oraz 8 wyroków w trybie dobrowolnego poddania odpowiedzialności z karą grzywny w wysokości 74 250 zł. W porównaniu do roku 2019 gdzie prowadzono 24 postępowania karne skarbowe w przedmiotowym zakresie nastąpił wzrost o 16, 67 % liczby prowadzonych postępowań.

W przypadku roku 2020 zauważalny spadek wartości ogółem wymierzonych kar grzywien, a także ich ogólnej liczby spowodowany został zapewne utrudnieniami w prowadzeniu postępowań sądowych w związku z trwającą sytuacją pandemiczną (Covid-19) i wynikających z niej ograniczeń w funkcjonowaniu sądów.

W obszarze działań podejmowanych przez naczelników urzędów celno-skarbowych pozostawało również zwalczanie niedozwolonej reklamy i promocji gier hazardowych oraz informowania o sponsorowaniu. W stosunku do roku 2019 nastąpił dalszy spadek liczby prowadzonych spraw karnych skarbowych w zakresie niedozwolonej reklamy i promocji gier hazardowych oraz informowania o sponsorowaniu, co może świadczyć o skuteczności działań organów KAS w zakresie przeciwdziałania przestępczości w tym obszarze. Organy KAS w roku 2020 dokonywały systematycznego przeglądu sieci Internet w zakresie zamieszczania niedozwolonej reklamy i promocji gier hazardowych m.in. na serwerach zarządzanych przez krajowych hostingodawców. Wskutek urzędowych zawiadomień hostingodawcy usuwali/blokowali dostęp do zabronionych treści znajdujących się na stronach działających nazw domenowych.

Jednocześnie w zakresie niedozwolonej reklamy i promocji gier hazardowych w sieci Internet w roku 2020 kontynuowano ściganie tzw. streamerów w związku ze zidentyfikowaniem nowego zjawiska polegającego na umieszczaniu na swoich kanałach streamingowych filmów z uczestnictwem w grach hazardowych oferowanych w kasynach online. W 2020 roku zidentyfikowano 10 streamerów, którzy, oprócz odpowiedzialności za uczestniczenie na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej w zagranicznej grze hazardowej, ścigani są również z tytułu niedozwolonej reklamy i promocji. Przedmiotowe filmy są publikowane na portalach YouTube lub [twitch.tv](https://www.twitch.tv), które cieszą się ogromną popularnością wśród młodych ludzi.

Ponadto, w związku ze stanowiskiem Ministerstwa Sprawiedliwości w zakresie uznawania lokalizacji serwera, na którym umieszczane są niedozwolone treści - za miejsce działania sprawcy, podjęto czynności wobec ustalonych osób zagranicznych wdrażając tryb postępowania pod nieobecność oraz wykorzystując dostępne narzędzia procesowe w postaci europejskiego nakazu dochodzeniowego.

Dodatkowo, obszarem działań KAS w roku 2020 było monitorowanie sieci Internet i identyfikowanie stron internetowych pod kątem naruszania przepisów ustawy o grach hazardowych, w szczególności na potrzeby funkcjonowania Rejestru domen służących do oferowania gier hazardowych niezgodnie z ustawą o grach hazardowych.

W roku 2020 organy KAS prowadziły 3 958 postępowań przygotowawczych w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych. Odnotowano tym samym w roku 2020 spadek liczby prowadzonych postępowań o 45,04 % w porównaniu z rokiem 2019, w którym prowadzonych było 7 201 spraw karnych skarbowych przeciwko organizacji gier hazardowych.

Podkreślić należy, że organy KAS w roku 2020, pomimo sytuacji związanej z pandemią (Covid- 19), na bieżąco prowadziły zintensyfikowane działania zmierzające do wyeliminowania nielegalnej działalności z przestrzeni publicznej i trwałej jej likwidacji. Nadal identyfikowano występowanie takich elementów nielegalnego rynku gier na automatach jak: ukryte lub niedostępne lokalizacje, monitoring, wejście tylko dla osób dobrze znanych personelowi po wcześniejszym kontakcie telefonicznym, tworzenie fikcyjnych podmiotów tzw. słupów - stanowiących istotne utrudnienia w przeprowadzaniu działań przez organy. Tym samym wejście funkcjonariuszy KAS do lokalu było znacząco utrudnione.

Obok barier związanych z samym wejściem do wnętrza lokalu, nadal występowały utrudnienia przeprowadzenia czynności eksperymentu odtworzenia gry na automacie poprzez jego dezaktywację:

- wyłączano dopływ prądu w całym automacie za pośrednictwem zamontowanych przełączników sterowanych radiowo,
- instalowano w automatach wyłączniki (działające zdalnie) poszczególnych podzespołów: monitora, akceptora banknotów, przycisków automatu,
- blokowano automaty z wykorzystaniem telefonii komórkowej lub sygnału połączenia internetowego,

- generowano błędy systemu automatu za pomocą pilota wykorzystującego komunikację radiową lub przez sieć Internet,
- automaty były stale zablokowane i odblokowywane immobiliserem tylko na czas gry przez przyłożenie go do ukrytego miejsca obudowy automatu.

Ponadto, obserwowano kontynuację nielegalnego urządzania gier na automatach, z wykorzystaniem tzw. podzielonego procesu gier, w tym z wykorzystaniem kryptowalut, lub urządzeń sugerujących ich wykorzystanie do opłacania stawek służących do udziału w grze.

Dla podniesienia skuteczności realizowanych czynności zacieśniono dotychczasową współpracę z Policją, a także komórkami wewnętrznymi w urzędach. W realizacjach uczestniczyli specjaliści - technicy kryminalistyczni i informatycy śledczy, na potrzeby właściwego zabezpieczania dowodów, w tym śladów daktyloskopijnych oraz dowodów cyfrowych. Podejmowane były również działania analityczne w stosunku do głównych organizatorów nielegalnego procederu, w celu zbadania innych wątków tej działalności, w tym finansowych, w ramach zleconych analiz kryminalnych. Ponadto, analizowane były publikowane w sieci Internet informacje i oferty handlowe dotyczące sprzedaży urządzeń i automatów do gier. Na poziomie prowadzonych postępowań przygotowawczych w celu wykazania rzeczywistego rozmiaru procederu, postępowania były łączone do wspólnego postępowania.

W roku 2020 podjęto ponad 8 946 czynności, mających na celu weryfikację miejsc, w których uprzednio zidentyfikowano nielegalne urządzenie gier na automatach, bądź istniało prawdopodobieństwo ich występowania. Przeprowadzono ok. 1 807 kontroli wynikowych, w których zidentyfikowano proceder. W wyniku powyższego organy KAS zatrzymały 6 570 automatów, na których nielegalnie urządzone były gry hazardowe; dla porównania w roku 2019 w wyniku czynności kontrolnych organy KAS zatrzymały 12 164 sztuk automatów. W roku 2020 odnotowano w porównaniu z rokiem poprzednim, zmniejszenie liczby zatrzymanych automatów o 45,99 %.

W odniesieniu do liczby zatrzymywanych automatów do gier, jak i samych działań przeprowadzonych przez organy KAS, w odniesieniu do lat poprzednich, widoczny jest trend spadkowy, który spowodowany był utrudnieniami w prowadzeniu przez KAS działań związanymi z trwającą sytuacją pandemiczną (Covid-19) i wynikającymi z niej ograniczeniami.

W przypadku 42 % kontroli przeprowadzonych w 2020 roku dotyczyły one miejsc nielegalnego urządzania gier na automatach, w których napotymano wcześniej na przeszkody skutkujące brakiem możliwości przeprowadzenia weryfikacji w związku z informacjami o podejrzeniu prowadzenia nielegalnej działalności hazardowej.

Organy KAS w ramach walki z przestępczością w zakresie urządzania nielegalnych gier na automatach w roku 2020:

- przeprowadziły zintensyfikowane i skorelowane działania w obszarze zwalczania nielegalnych gier na automatach i nieuprawnionego ich posiadania,
- zlecały wykonanie i przeprowadziły analizy kryminalne, w celu ustalenia faktycznych organizatorów nielegalnych gier na automatach oraz dla ukierunkowania prowadzonych dochodzeń i śledztw,
- prowadziły śledztwa o wielu wątkach,
- występowały do Komend Wojewódzkich Policji, Straży Miejskiej i innych służb z prośbą o przekazywanie wszelkich informacji świadczących o podejrzeniu istnienia procederu nielegalnego hazardu (informacje pozyskane od Policji - 1288, od innych służb - 111),
- pozyskiwały informacje od obywateli za pośrednictwem Krajowego Telefonu Interwencyjnego KAS (1 377 zgłoszeń).

Podkreślenia wymaga, że problematyka związana ze zwalczaniem tzw. szarej i czarnej strefy w środowisku gier hazardowych oraz właściwym stosowaniem przepisów określających przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe przeciwko organizacji gier hazardowych, w szczególności art. 107 ustawy Kodeks karny skarbowy, pozostaje również w stałym zainteresowaniu Prokuratury Krajowej.

Poza organami Krajowej Administracji Skarbowej, także powszechne jednostki organizacyjne prokuratury, pomimo istniejącej sytuacji pandemicznej, zarówno we współpracy z tymi organami, jak i Policją, na bieżąco oraz w ramach prowadzonych i nadzorowanych postępowań przygotowawczych, w tym przede wszystkim w sprawach o przestępstwa z art. 107 Kodeksu karnego skarbowego, podejmowały czynności zmierzające do wyeliminowania z przestrzeni publicznej pozaprawnej działalności w dziedzinie hazardu oraz trwałej jej likwidacji.

5.7. Stosowanie sankcji administracyjnych za naruszenie przepisów ustawy o grach hazardowych

Kara pieniężna to sankcja finansowa za nieprzestrzeganie obowiązków określonych w ustawie o grach hazardowych, wymierzana na podstawie art. 89 ww. ustawy. Kara pieniężna może zostać nałożona zarówno na urządzającego gry hazardowe bez koncesji, bez zezwolenia lub bez dokonania wymaganego zgłoszenia, na urządzającego gry hazardowe na podstawie udzielonej koncesji, udzielonego zezwolenia lub dokonanego zgłoszenia, który narusza warunki zatwierdzonego regulaminu, udzielonej koncesji, udzielonego zezwolenia lub dokonanego zgłoszenia lub prowadzi gry na automatach do gier, urządzeniu losującym lub urządzeniach do gier bez wymaganej rejestracji automatu do gier, urządzenia losującego lub urządzenia do gry bądź też urządzającego grę hazardową, której urządzenie stanowi monopol państwa, jak i uczestnika w grze hazardowej urządzonej bez koncesji, bez zezwolenia lub bez zgłoszenia. Kara pieniężna może zostać nałożona również na posiadacza zależnego lokalu, w którym znajdują się niezarejestrowane automaty do gier i w którym prowadzona jest działalność gastronomiczna, handlowa lub usługowa bądź posiadacza samoistnego takiego lokalu, o ile lokal nie jest przedmiotem posiadania zależnego.

W wyniku prowadzonych postępowań w przedmiocie naruszenia ustawy o grach hazardowych i w związku z tym wymierzenia kar pieniężnych, jako konsekwencji prowadzonych przez organy KAS kontroli, odnotowano ogólną kwotę wymierzonych kar pieniężnych na podstawie art. 89 ust. 1 ustawy o grach hazardowych (wynikającą z decyzji ostatecznych) w wysokości 502.801.122 zł.